

דברי הכפר

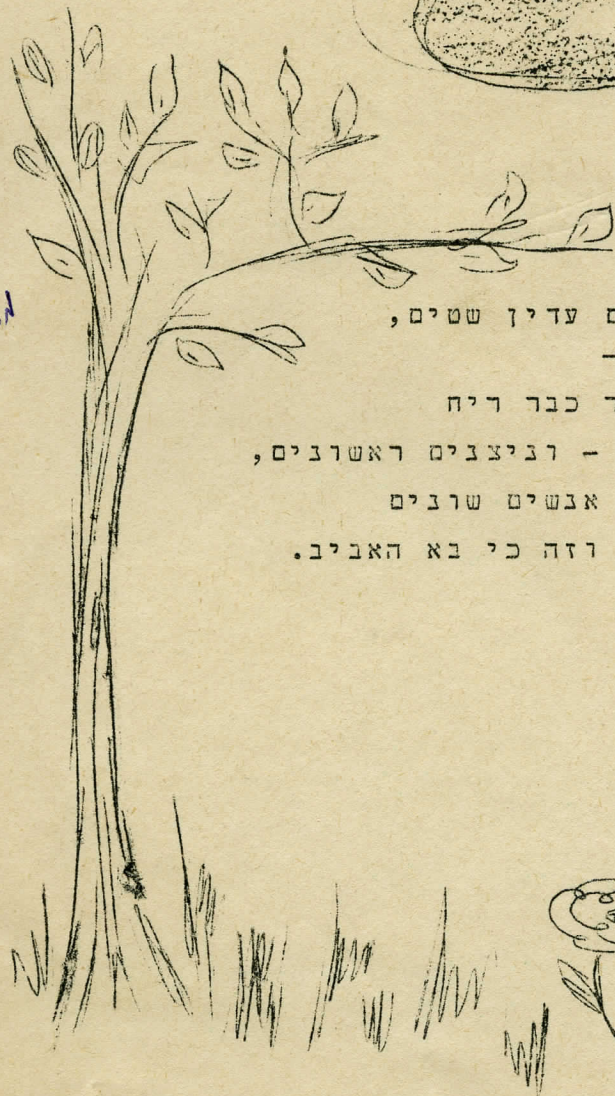
ענבים עדין שטים,
אבל -

באוויר כבר ריח

אביב - ונמצאים ראשונים,

רפני אנשים שונים

וזוה כי בא האביב.

מס' 503

כ"ח באדר תשל"ז

18 במרץ 1977

כפר הנשיא.

128 וואך

מכאן ?

* ימי ששי בזמן האחרון - סרטים - סרטים - ושוב סרטים. כך גם השבוע והפעם - על המלחין שטראוס (עם הרבה שמאלץ). אין מה להתלונן: כולנו קראנו את הודעת ו. התרבות (לשעבר) - ועד שתקום ועדה חדשה - לפחות ירויחו ויהנו אוהדי הסרטים.

* חדשות רבות ישנן השבוע מבית הספר האזורי. כתות ז' ו-ח' חזרו מטיוליהן מלאי חיות ובהנו. כאמור - כתות ז' בבקעה ו-ח' בירושלים וסביבותיה. (אגב, אנו מעוניינים לשמוע הדיס בעלון!)
י"בניקים השתתפו בסמינר באפעל.

* בתחילת השבוע גם התקיים יום ספורט ל-8 בתי ספר בגליל. היו תחרויות באתלטיקה קלה שבסכום הסופי צבר בי"ס עמק החולה נקודות רבות מכולם וזכה בגביע. מבין ילדינו אנו מגיע ציון מיוחד לאילה ג' קסון שלקחה שני מקומות ראשונים בריצה ועוד השתתפה במרוץ שליחים שגם בו זכו במקום הראשון (במרוץ שליחים זה השתתפה גם צביה פוטש).

* ועוד על בית הספר: ביום שלישי התקיים "היום הירוק" בכפר בלום. מתוך חברינו נסעו כ-30 חברים. ההתרשמות הכללית היתה חיובית ביותר, ההורים בהנו מהשיעורים, מהמפגש, מהכיבוד, מהטיול ובסופו של דבר גם מהחופש (מהעבודה). החליפו אותם הנערים והנערות שבאותו יום כמובן לא למדו ונראו בכל ענפי המשק והשרותים דור צעיר שפעם... פעם... הצעות לעתיד לימים ירוקים (אחרי ראיון של כמה הורים ומורים):
(א) לדחוס יותר שיעורים לאותו יום - אפילו שיהיו קצרים מעט. (ב) חבל שלא באו יותר - כי להשבית 600 תלמידים כדי שיבואו כ-200 הורים אינו כדאי. (ג) את השיעורים צריך לארגן טוב יותר - כי היו פתות מלאות מעל ומעבר לעומת כמה שיעורים שלא התקיימו כלל מהוסר משתתפים.

* ובסוף - בזמן כתיבת שורות אלה (יום ג' בערב) - מחכים לחזרתם של כתה י' שנסעו לעזרת משק צעיר - הפעם למצפה שלם (בקעת ים המלח).

* השבוע גם זכינו להרצאה מעניינת ומעוררת מחשבות מאת הרצליה רז - מורה לספרות ילדים ומשוררת בזכות עצמה - זה עדיין במסגרת של ירחובון הילד.

* והנה עוד סקופ עתונאי בלעדי לדברי הכפר - כידוע עובד נחמן אנגלסברג על אניה של הקיבוץ המאוחד. לא מזמן יצאו להפלגה לים השחור ועגנו ליד חופי רומניה בדיוק כשהתחולל שם הרעש הנורא. הוא מספר שהאניה התנועה קשות והם חשו תחילה לדר המכוונות כי חשבו שארעה שם התפוצצות

3181... מה נשאל?

נכל אופן נחמן חזר בריא ושלם וכמוהו גם יתר הצוות. מוקד הרעש היה במרחק של כ-30 ק"מ או יותר מהם.

* ולצח פרנקלין הקטן אנו חייבים התנצלות (כמובן גם להוריו חנה ודוד) בזה ששמו הוא "צח" פשוט מאוד - רק "צח" - ואולי לשם חבה "צחי" - אך אין לו שום שייכות ל"יצחק" כמו שפרסמנו לפני שבוע בטעות.

* השבת תהיה זו הפעם הראשונה שאנו בתור קבוצה משתתפים במרוץ התבור המסורתי. ברשמו כ-40 משתתפים מכפר הנשיא החל מילדי כתה א' ועד לותיקים ולותיקות. המטלול הוא 4 ק"מ לבוגרים ו-1200 מ' לילדים ובוגרות.

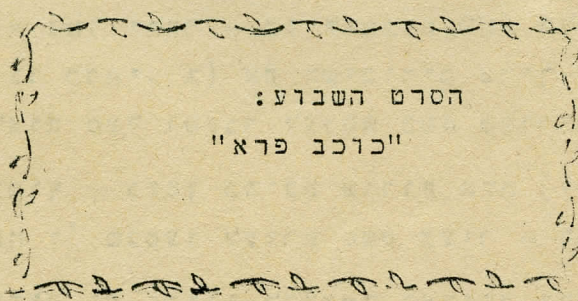
* ברגע האחרון - ילדי כתה י' חזרו ממחבה העבודה שלהם בשעה 0200 בבוקרו של יום ד' השבוע.... בהנו מאוד לפי סיפוריהם, אך לא הספיקו להתישב לכתוב ולספר לנו על כך וכבר יצאו למחרת - יום ה' - לטיול השנתי במדבר יהודה!

ובזה סיימנו.

שבת שלום

י ש ב ו ע ט ו ב ל כ ו ל ב ו ! !

מזל טוב !

הסרט השבוע:

"כוכב פרא"

21.3 סלמה דייוויס

גוסטי ריפקינד

22.3 רחל גינת (רינס)

דניאלה לופוב.

23.3 מינה סלע

24.3 נעם שורץ

25.3 גטע אלמן

26.3 ראובן מנדז' יגורסקי

27.3 רחל אבידור

ליאור שורצמן

דודן מעין

21.3 דבי ושמואל חצור

25.3 ריבה וג' אק בן נתן (30)

27.3 רותי וגדי עמית

שושנה ולבי יודאיהין

סיוכו לילה / מבט לקריאה מעט 16

בלילות טרופים אלה חוזר ובשובה אצלי הלום זנועה. אנסה לשתף

אתכם לרגע בסיוט שלי.

בחלומי אני בגשת למסדר סדרן העבודה אבל לפני משרדו רובץ כלב שמירה

גדול ומאיים. אני מסתכלת בו והוא בוחם לקהאתי בהימה שאינה משתמעת

לשתי פנים, וכדי לחזק את הרושם הוא גם חושף שני טורי שיניים מרשימות.

בצעדים חפוזים אני בסוגה לאחור.

כעת אני מנסה את מזלי אצל מרכז המשק. אני בוגעת בידית הדלת

ו... חוטפת זרם חשמלי בעצמה עזה. ביצוצות ביתזים מהידית וגם מידי.

אני פונה לאחור ורצה משם בבהלה, ישר אל המרפאה, אולט שם מחכה לי

הפתעה אחרת: גדר תיל ושלט: זהירות מוקשים! במשך כמה שבועות אני

מתלבטת אם לקחת על עצמי את הסיכון ואז מחליטה לגשת ולהתלונן על

המצב בפני המזכירה. אני דופקת בדלת ולידי בדלק אור אדום זוהר ועל

הנורה כתוב: "מה בכלל את עושה פה?!"

בלית ברירה אני מתעוררת שטופת זעה קרה. לאחר כמה שבועות אני

מצליחה להרגע ולחייך: "זה היה רק חלום!"

תמר ורלפין.

האזכרה לגב' דייוויס

תקיים

ביום ו' 25/3

שעה 1600

במועדון החברים

ביגדו לבין עצמו

אנחנו והעם היהודי

ביום ג' של השבוע, עת באו הורים לבית החינוך המשותף ל"יום ירוק", אמרה אמא אחת: "אני רוצה שבתי תלמד תנ"ך - הרי זה שייך למורשת עמה - ונראה לי שהמקצוע כה חשוב שהוא צריך להיות חובה ולא עניין של קפריזה של בחירה." קבלו את צדק תביעתה אבל ציינו לה שהמקצוע שבוא על התלמידים! כמה אירוני זה בשמע שהספר של עם הספר אינו מקובל על בניו... מהערה ברגשת זו של אם דואגת התפתחה שיחה (שנפסקה בגלל קוצר זמן) על מה שצריכים להקנות לילדינו כדי שזיקתם לעם מוזר זה, שאנחנו בניו, תשמש להם מסעד ומקור חזק בעת צרה.

אני אחד מאותם מורים שצריכים ללמד ידע-עם, יהדות ולפעמים תנ"ך, ואין זה סוד שהגעתי למקצועות אלה - אחרי שנים רבות בשטח המדע - מתוך חיבתם ומתוך הכזה שלא רק את התנ"ך הצלחנו להשניא על דורות של תלמידים אלא כל מה שקשור ביהדות, יהודים, ואולי, חלילה, מדינה יהודית.

בזמן האחרון התעוררה במשקבו השאלה: מיהו חבר? והיא מתקשרת עם כמה תביעות וקביעות עובדות (כביכול) ביחס למי שצריך להיות האוכלוסיה הזמנית: - "הבו לבו שוודיות/הולנדים/אוסטרליות/דרום אפריקאים" (אפשר לשנות את המין לפי העובדה והביקוש הביולוגי). "לא רוצים מתנדבים יהודים - הם לא יודעים לעבוד והם (הן) מכווערים (רות) איזו השלכות ישנן ביחס לדור המיסדים? אין ספק שפשטתי וחדדתי את הדברים שבאמרו כי בדמה לי שכאן טמונה בעיה והיא גדולה מכל אילו שכל המפלגות הבליטו בראש דגליהן הטרור-בחירותיים, לכן רצוי שלא בסתתר מאחרי בוסחאות חמקניות או מלים יפות יותר.

אם כן, אנסה, בשבועות הקרובים, לנסח את השקפת עולמי במנות קטנות - כדי לא לעייף, ובתקווה שאלה, שסבורים שאבד הכלח על דעות ועקרונות שלפחות חלק מהם לא רק שלי, יגיבו.

יום ירוק

מדי פעם, בדרך כלל בהשפעת מזג אויר אניבי מבטס, מחליט בית החינוך המשותף להענות להפצרות תלמידיו ולתת להם "יום גידול". מתווסף שגעון לשגעון ונשלחת הזמנה להורים לבוא ולהתחזות כתלמידים ליום אחד קצר. כבר מן הרגע הראשון ניתן היה לראות עד כמה משפיעים ילדים על הוריהם: הורים של החבר'ה שמגיעים אחרונים לאוטובוסים אף הם הגיעו בריצת-הרגע-האחרון (עוד כמה נסיעות ולא היו רצים אפילו); אותם הורים

(המשך: ביבנו לבין עצמנו)

שילדיהם מצטיידים בהררי כריכים וטובות של תפוחים ותפוזים, היו אלה שהצטיינו בחיסול העגות והלחמניות שהמתינו להם בהפסקות. זה מסורת! כדי שההורים ירגישו שאין זו סתם נסיעה הזמנו את נהגנו האהוב איציק הג' ינג' י מאלת השחר שתחילה הוכה בהלם בראותו שהורי בוסעיו הרגילים עולים לאוטובוס באטיות גדולה ממה שפרי חלציהם מסוגלים להשיג, אך מיד התאושש, לחץ את דוושת הגז לרצפה ושבר את כל השיאים הקודמים שעמדו לזכותו וגם כמה מן הבוסעים, שאינם רגילים לעקוף אוטו עוקף, בסבבה...

אחרי פגישות עם מחנכים התחלקו לשיעורים כדי שיוכלו לעשות תעמולה בשובם הביתה. "איזה תענוג היה לשמוע את המורה לספרות..." "מה שאני שמעתי בשעור אחד של פסיכולוגיה וסוציולוגיה לא היה ידוע כלל כשהייתי ילד..." "אני רוצה להגיד לך שכל ההמחשה במכשירים בשביל ילדים שלא תופשים מהר היתה מרהיבת עיניים אבל היו כמה דברים שלא הנבתי..." "העוגות הטובות ביותר הן של נאות מרדכי - אולי חבל שלקחתי את הפרוסה האחרונה - את רוצה "ביס"..."

"שמע, אני מבין שהבן שלך התחיל עניינים עם הבת שלי. אין לי שום דבר בגד מושבניקים בעצם, אבל היא צריכה להתרכז בתעודת בגרות..." "השעורים הפופולאריים היו מוזיקה: "כל מה שרצית לדעת על מוזיקה" בהסברו המראתובי של מקס, וביוולוגיה: "מעולם לא האמנתי לכל השטריות האלה על החסידה..."

כשהאוטובוסים המחזוריים הגיעו, שלבו כמובן היה אחרון והמסורת הטובה של ימים כתקובם לא נשברה כשהראשון להגיע לולפק, הודות לתפיסת מקום אסטרטגי ע"י דלת האוטובוס, היה עבדכם הנאמן. אריק.

דו"ח מועדת ההשתלמויות
לחדשים ינואר-פברואר 1977

6.

את עבודתנו המשותפת פתחנו בסקירת כל הלומדים, נושאי הלימוד וההוצאות. רשימת הלומדים פורסמה בדברי הכפר בתחילת שנת הלימודים. במרץ 1977 עומדות ההוצאות הצפויות על -152,000 ל"י. עם אישור התקציבים באסיפה הוברר לנו שתקציב הועדה נמוך ב-18,000 ל"י מהמתוכנן על ידנו, כלומר נשארו לנו לשימוש שוטף כ-10,000 ל"י.

בנוסף לכך - בשנה שעברה לקחה ועדת ההשתלמויות על עצמה את הטיפול בימי עיון, חוגים קצרים וכנסים שהיו עד אז בטיפול של ועדת התרבות. הוחלט אז שישורין סכום כסף מסוים לצורך זה ופורסמו מספר הנחיות להפעלת העניין. השנה, לאחר שאושרו התקציבים, הסתבר שלא הוגש לאישור האסיפה הסכום שהיה מיועד לנושאים אילו.

בחדשים אילו דנה הועדה במספר בקשות ללימודים קצרים לשנה השוטפת וסיכמה את הבקשות ללימודים ארוכים לשנה"ל תשל"ח.

בנוסף לחברים שהתחילו ללמוד במסגרות שונות בתחילת השנה, אישרנו עתה לימודים קצרים לחברים הבאים:

1. מיכאל כהן - קורס ערבית בתל-חי פעם בשבוע.
2. שושנה שרק - קורס הכנה לבגרות בתנ"ך. הקורס נערך בבית אדלשטיין בקרית שמונה, פעם בשבוע אחר הצהריים.
3. דורון כהן - נגינה בתופים. בינתיים דורון לומד במקום יריב פרימוסט והועדה אישרה את המשך לימודיו מתקציבה.
4. הרי ליפשיץ - לימודי קלרינט. הוחלט, בהסכמת הרי, שהוא יתחיל ללמוד בהדרכת שרה דבולט, ובשלב מתקדם יותר ילמד עם מורה לקלרינט מבחוץ.
5. בתיה ו' - שיעורים בפיתוח קול למשך 3-4 חדשים אצל מורה בצפת, הצי יום בשבוע. "המרכז לתרבות המקהלה" משתתף בהוצאות הלימוד.
6. בוב וינין - משתתף באולפן לעברית בק"ש לששה שבועות.

כל הבקשות שהיו כרוכות בימי עבודה קיבלו את אישורו ועדת כח אדם.

כמו מן אשרנו א) בקשות להשתלמות במחול שתערך בחופש פסח במשך יומיים בתל חי לחברות המשתתפות בחוג למחול והן: נעה מעין, יפה שרק, ג'נט פרימוסט ותמנה עמית. הבקשות טעונות אישור ועדת כח אדם. ב) בקשה להשתלמות בקרמיקה במסגרת דומה לרינה כהן.

(המשך: דו"ח ועדת השתלמויות)

ענינים בוספים שעסקנו בהם:

- (1) אישרנו הוצאה של -100 ל"ח לרות גולן עבור ספרים. רות לומדת גרפולוגיה בחיפה.
- (2) הרי ברג החליף את בטי עזר בקורס עברית בתל חי, לאחר שבטי יצאה לקורס מחסנאיות (בינתיים הרי מצא שקורס זה איננו מתאים לו, ורובין משתתפת בקורס במקומו).
- (3) אישרנו לבקי להשתתף בשני ימי עיון בנושא יהדות שהתקיימו בבית החינוך ב ופש פסח, במקום חוג שנתי של האיחוד בנושא דומה.
- (4) דנו בבקשה של זאבי ניצן ללמוד אלקטרוניקה בקורס-כתב. אישרנו עקרונית את השתתפותו בקורס אך ביקשנו מזאבי לדחות את מועד ההתחלה לשנת הלימודים הבאה, כיוון שהבקשה הוגשה באמצע השנה ולא מצאנו מסגרת תקציבית מתאימה.
- (5) קרול ב', ג' נט ג', וג' וליה הלומדות פנ' לוגיה בצפת קבלו עד עתה "טרמפ". עתה, משנפסק סידור זה, הן ביקשו לקבל אוטו. הועדה החליטה לזכות אותן בסכום שחסכו ע"י הצטיעה ב"טרמפ" ומעבר לסכום זה יצטרכו לשלם מכספן.

לימודים ארוכים לשנה"ל תשל"ח (1977/78)

ועדה דנה ואישרה את לימודיהם של החברים הבאים:

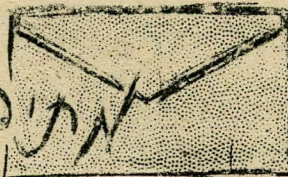
- (1) בעמי רחמני - לימודי הפרעות בתקשורת - שנה שניה - באוניברסיטת תל אביב.
 - (2) מאיר ריינס - לימודי המזרח התיכון, שנה ראשונה, באורנים.
 - (3) ליאורה אדלשטיין - לימודי רפואה.
- הועדה אישרה לליאורה להרשם בארבעה מקומות בשל הקושי הרב הכרוך בקבלה למקצוע זה.

כל הבקשות אושרו באספה.

במסר דו"ח על מפגש בין מרכזי מכללת תל חי ורכזי ועדות ההשתלמות של משקי האזור ועל ביקור של אנשי "אפעל" בכפר הגשיא.

דליה.

אתיקה המשק הכתבה

... שלוש שעות עמלו וטרחו האנשים, עד אשר הצליחו איכ-
שהו לתקן את הטרמוסטט (מכיון שלא היו להם חלקים ספיר)
עד כדי כך היה קר, שנכנס איש אחד לתחנה, וספר לנו
שהמבוע של המטוס שלו קפא ושהוא נחת בחיתת אוגוס. בכל
אופן אחרי שלוש שעות יצאנו שוב לדרכנו במגמה לנסוע כל
הלילה, על מנת לעבור את גל הקור הנוראי, מכיון שידוע
היה שבמערב חט יותר. כשלוש מייל לאורך הכביש המהיר,
התפוצץ הטרמוסטט, הגסקט הלך, וכמובן שנשארו בלי מים
ברדיאטור... והטמפ 55 מעלות (מתחת ל-0) צלזיוס. וכך
ישבנו בלי חמום וחכיבו שמשוהו יעצור לנו בטובו הרב.
ואכן עשו זאת והזעיקו גרר. מזל שבתנו לנו לשבת במכוני-
תם ולהתחמם, שאם לא כן בהג הגרר היה מוצא אותנו קפו-
אות למות. שעה וחצי חכיבו לגרר, ואז גם הוא כמעט נתקע
והבה לבגד עיני חלפה התמונה של גרר אחד גורר את השני
וכולם קפואים. בכל אופן את אותו הלילה בלינו שלשתינו
במטה אחת כפולה והעלינו את הטמפ. של החדר ל-35 מעלות
צלזיוס. תארו לכם שאתם באים לצחצח שיניים, והמשחה
קפואה, וקרם הלחות קפוא, והגרוע מכל - האוכל של הכלבה
קפוא!!!

למחרת בבוקר הצליחו לתקן את האוטו, ואנחנו עשינו
אחורה פנה... וחזרנו כלעומת שבאנו.

יומיים אחרי שחזרנו... טסתי לונקובר - במחוז קו-
לומביה הבריטית - בחופה המערבי של קנדה. זמן הטיסה
משיקגו לונקובר - כזמן הטיסה מישראל ללונדון!!!

ונקובר עיר השוכנת מסביב למפרץ על האוקיינוס השקט
ובנוסף לכך חוצים אותה בהרות, כך שיוצא שהיא מחולקת
לחמישה אזורים. שני פרברים מצפון - צפון ונקובר ומערב
ונקובר - פרברים עצמאיים מכל הבחינות. העיר ונקובר מחו-
לקת ל-3 אזורים: מרכז העיר, ונקובר המזרחית ונקובר
המערבית. העיר בנויה בסגנון של לוס-אנג'לס, בניינים חד
קומתיים בעקר, או בתים משפחתיים (2-3 קומות). רק במרכז
העיר - האזור המסחרי, ואזור החנויות המרכזי ישנם בני-
נים רבי קומות אשר שוב צורמים לעיי. עקב צורת הבניה

העיר פרושה על מרחב עצום למרות אוכלוסיתה הקטנה (מליון תושבים). הקנדים במחוז קולומביה הבריטית הצליחו לרכוש את ההערכה ליפיו של הטבע מהבריטים, וזה משתקף על פני העיר. במרכז העיר גנים ענקיים שאפשר ברכב לבסוע בתוכם במשך 20 דקות - אשר חלקם היום פשוט תוצאה של הטבע, ואשר חלקם מעשי ידיו של האדם. והשילוב הוא מקסים גם ברחובות, הזשאים תמיד מטופחים והכל גידום ומטופח למופת, ובאביב העצים ברחובות פורחים, כל רחוב בצבע אחר, בתקופה שונה במקצת מהשכן לו, כך שתמיד ישנה פריחה והצבעים מרהיבים. גם המשפחות שומרות על בוי מטופח למופת מסביב לבתיהן, וכאשר נוסעים שוכחים לפעמים שבכלל נמצאים בעיר. בניגוד לשיקגו, כמעט ואין ערבי בונקובר וגם הקהילה היהודית קטנה בהרבה. בונקובר כ-15,000 ובשיקגו כ-100,000 אם לא יותר. בשני המקומות בתקלים בישראלים בכל מקום, אם במסעדות, ואם ברחוב, ואם במרכזים הקהילתיים היהודים.

הדבר שהכי השפיע עלי, שקשה היה לי לתפוס אותו זה המים. כמות המים שישנה באזור ובקובר הבה דבר שקשה לתארו במלים. נוסעים 20 מטר ומגיעים לנחל. עוד 20 מטר ושוב נחל, וככה זה לאורך כל הדרכים כאשר במרווחים בין הנחלים המים פשוט מבעבעים החוצה מהקרקע. הייתי המימה כשראיתי את זה, וכל הזמן בקרה במוחי השאלה "מה עשינו אנו שבסבול מחוסר מים כה רב? בזמן שכאן יש כל כך הרבה מים?" היהודים בונקובר מטפויים בדיחה שעקב היות משה כבד לשון גמגום הנ"ל ובמקום ק... ק... קבורה התבלבל ואמר כ... כ... כבעז!!!

מסביב לבונקובר נוסעים כ-20 דקות ומגיעים למעבורות לאי - ובקובר, ולכפרים קטנים על גדות האוקיינוס, והכל ירוק וכפרי... ושקט אטומי... כמו בסוף העולם. חלק גדול מהצמחייה דומה לצמחייה בארץ... מצאנו מקור החסידה, פטל ושרכים למיניהם הקיימים בארץ - והולכים ויושבים על הסלעים לצד המים "לצלילי צריחותיהם של השחפים... בספיט לעולם אחר לגמרי.

את אחד מסופי השבוע בלחנו באי ובקובר הנמצא במרחק שתיים בסיעה במעבורת. על האי הנ"ל נמצאת בירת מחוז קולומביה הבריטית - העיר ויקטוריה. עיר שהנה שלוב של אנגליה הישנה ודרום צרפת (הכפרים לאורך הים). עיר קטנה אך מקסימה להפליא בסגנון הבניה העתיק. הרחובות המרוצפים, והנמל אשר נמצא ישר ממול לפרלמנט. האי בגודל של אנגליה כמעט ואיבנו מיושב אלא בעקר לאורך רצועות החוף, וכאשר נוסעים לאורך האי - הרי שהטבע שם הוא בשיא יצירתו. היערות, והנחלים והגוף מקסימים. ידו של האדם לא הצליחה להרוס ולו במחי

האצבע, את המקום הנ"ל, וככה נסענו מקצה אחד לעיר בקצה השני של האי וחזרה במעבורת לונקובר העיר. הדרך במעבורת מקסימה ביפיה. מסלול הנסיעה עובר בינות איים קטנטנים לאורך כל הדרך. איים אשר הועמדו למכירה ונקבו ע"י אנשים, אשר בנו עליהם את ביתם, וכך עוברים איים אחד אחרי: נזי אשר על כל אחד מהם ישנו בית, וליד הבית מטוסים וספינות מוטור, וכך הם חיים. כאשר רוצים לצאת לציביליזציה עולים על המטוס וטסים, וכאשר נשבר חוזרים לחיי הבדידות והשקט.

בסוף השבוע השני נסענו לארה"ב. כל סוף שבוע כאשר מגיעים לבקורת הגבול על הכביש המהיר בין ארה"ב לקנדה רואים תורים של מכונות למרחקים עצומים, והסבה לכך היא שהמחירים בארה"ב הרבה יותר זולים, אז הקנדים פשוט נוסעים לארה"ב לעשות קניות (אפילו מצרכים בסיסיים כמו חלב וכו') ולמרות שהם משלמים מכס בדרך חזרה זה עדין יוצא זול יותר מאשר בקנדה. רמת החיים בקנדה הרבה יותר גבוהה בממוצע לעומת אמריקה ולכן גם המחירים גבוהים יותר. מדינת ושינגטון, מדינת חקלאות בעקר עם הרבה הרבה שמורות טבע, יערות וכו'. מדינה מקסימה ביפיה הטבעי המתקיימת על החקלאות.

והנני כאן בשיקגו כבר כחודש ימים מאז שחזרתי מונקובר. לבלות יוצאת לפעמים אם כי לא הרבה כל כך. שלוש פעמים בשבוע הולכת למרכז הקהילתי לשעה של ספורט ואח"כ עוד שוחה כקילומטר אם לא ק"מ וחצי, וזה משאיר בשבוע שני ערבים שמוקדשים לתפירה וכביסה - בקיצור, עקרת בית.

התכננתי לעתיד - ביום הראשון של פסח (3 באפריל) הנני עוזבת את שיקאגו ועוברת לונקובר. כאשר משם כנראה שניוני בתחיל לטייל בארה"ב החוף המערבי - מקסיקו - ומשם לחוף המזרחי... ואם... ישאר כסף אז הלאה לאירופה - ואם לא אז חזרה למסק. כנראה שזה יהיה בחורף... לכל המכירים - ד"ש מפרופסור ואילנה שורץ בניו יורק - הם יהיו בארץ ביולי, אבל לפני כן צפוי לכם ביקור מ... אלפי בתן בתחילת אפריל, כך שדו"ח מפורט יותר אפשר יהיה לקבל אז. לכל החברים, ולחברה מהכנה שכתבו ונחמו ונתנו להרגיש את ה"יחד" אפילו ממרחק זה אנא סלחו על האיחור בתשובות וראו במכתב זה תשובה אישית - עדין קשה לשבת ולכתוב!! לכולם תודה ולך יאיר על הדחיפה לכתוב... ולכם בני הסובבים: שמרו על עצמכם והצליחו - ובפרט אתה יואב בקורס קצינים. לריי וג'וני ולכל המשפחה המון המון מזל טוב וד"ש חמה לדוידה, ולכל אלה שעדיין מחכים לתשובה למכתבים... אל דאגה הם בדרך.

להתראות ולהשתמע

יעל בתן.

שלום לכולם!

"דברי הכפר" מגיעים במועדם וזה עושה טוב על הלב. סבה מיוחדת לחוסר העקביות שלבו בקשר ל"דברי בוסטון" אין! סתם לא יוצא, וזה לא בסדר!

ביום שבת הקרוב - 4/3 - נופיע לפני סטודנטים ישראלים במסיבת פורים. נקוו שנעבור את העניין בלי שום תקלות. אני קצת מתרגשת, זה דבר שונה ממה שהייתי רגילה, קהל אחר, שפה אחרת (זה שאינם מכירים אותנו זה דווקא טוב. נוכל לדעת סופסוף מה אנשים אוניקטיביים חושבים עלינו...). הופעה אחרת מתוכננת לתאריך ה-23/3, באוניברסיטת "ברנדייס", בבית קפה של שני ישראלים (שאחד מהם אפילו ראה אותי בלהקת הנח"ל...). ידעתי שארץ קטנה היא ישראל אבל עד כדי כך...). נקוו שגם את ההופעה הזו נעבור בהצלחה.

ולחדשה המרעושה ביותר - נופיע בטלויזיה האמריקאית בבוסטון, בשירים עבריים כמובן, במסגרת שבוע ירושלים! כל זה נראה לי קצת בלתי מציאותי, איך שדברים מתפתחים במהירות, מה עוד שלא אתה הוא זה שמושר בחוטים. על כל פנים, זה משמח אותנו מאוד (עדיין לא סוכם הדבר. צריכים להתקשר אלינו המארגנים מהטלויזיה), כסף נקבל עבור ההופעה ופירסום שלא מזיק כלל ועקר.

אני מחכה כבר לקייץ, בו אפשר לראות הרבה יותר. ערמות הקרח בצדי המדרכות אינן מאפשרות לך להרים את העיניים, ויקח לפחות עוד חודש שלם עד שהכל יפשיר. אולי נקפוץ לבקר בארץ בקייץ, צריך לבצל את הכרטיסים שבידנו לנסיעה חזרה.

יהודה עוד כעת ביתר מרץ, ומתכוון לבחינה מחר עם החבר האמריקני שגר דלת בסמוך לבו, הלומד גם הוא בברקלי (איבני יודעת למה, אבל השעות הנוחות להם לבגן על הגיטרות בעות בין 1200 ל-0200 בלילה וכבר מיאנו לבן "שפה משותפת" עם אי אילו שכנים). בינתיים להת' עד המכתב הבא.

מיקי.

שלום המשפחה,

אין לי הרבה מה לספר עם מה שכבר כתבתי מקודם. החיים פה הם לא אהבת חיי (בעדינות) ותקופת ההקלטות די קשה. יש לפעמים רצון די עז לזרוק את הכל ולחזור לארץ. לפעמים לא כלכך ברור לי מה אני עושה בארץ

(המשך: מכתבו של יהודה)

זרה; צריך להתחיל כמו הכל מהתחלה: לפתח יחסים, סביבה והרגשה של בית - ותאמינו או לא, זה דורש הרבה אנרגיה, הרבה סבלנות והרבה ענין.

בוסטון היא עיר כמו כל עיר פלוס כמה תוספות טובות וכמה תוספות גרועות. האנשים הם אנשים כמו בכל מקום - דבר שמפריך את כל האשליות בקשר לאגדה האמריקאית...

אני בטוח שיש פה בכל ארה"ב הרבה לראות ולטייל, אבל פעם תכשאתה בכנס לחיי שגרה... בוסטון העיר היא כמו תל אביב, רק שפה עד שאתה מגיע למצב של התיחסות נורמלית, לוקח הרבה זמן, ובינתיים אני כבר פחות או יותר התרגלתי אליה. כל פעם שאני מקבל את "דברי הכפר" אני חוטף מין צביטה כזו - לא ברור לי בדיוק מה מקורה, אבל זה בטח קשור למחשבות והרגשות רבות שעוברות עלי פה.

מה שברור לי היום, זה שמוזיקה זה לא הכל, לפחות לגבי. אני צריך את המקום שלי, הסביבה והחברים כדי להרגיש שאני בותן לא רק לעצמי אלא גם למעגל האנשים שמסביבי.

אני כותב לכם מהרהורי הנפש רק כדי לבסות ולהעביר לכם מה בעצם אני מרגיש באופן כללי - יש כבר שגרה, לקום בבוקר, ללמוד, לאכול ובערב להתאמן על הגיטרה ולעשות את השיעורים... הטלביזיה כאן זה מכשיר ארוך, שמטרטר במשך כל שעות היום והופך אותך ליצור בוהה באויר.

יהודה.

(המשך: ישיבת המרכז 10.3.77 (אמ" 13))

סעיפי ההכנסות עם ההוצאות (בהפרש קטן) עקב העובדה שחלק מתכנית הביצוע לא יצא לפועל ולכן היו בכמה סעיפים עודפים להעברה מסעיף לסעיף.

הנושא השני היה המשך הדיון בבעית חוסר הגידול, או אפילו גידול שלילי, במס המבוגר והגדול. בסטטיסטיקה של שלושת השנים האחרונות מאלפת העובדה שב-16 המשקים הגדולים באיחוד (המונים מעל ל-300 חברים כל אחד) עם אוכלוסייה כללית של יותר מ-7000 חברים, היה גידול של בסך הכל 43 חברים!!

הדיון שהוחל בו עוד בישיבה הקודמת, צלע עקב חוסר משתתפים, ולכן לא שמענו דברים חדשים או חדשניים לתיקון המצב. עקב זה גם לא סוכם הדיון והוא יועלה כנראה לדיון נוסף באחת הישיבות הבאות.

יצחק עדר.

מישיבת המרכז האחרונה (10.3) הגיעו אלינו בנפרד דוח"ות משרה ויצחק.
מענין להשוות את תגובותיהם השונות.....

ביום ה' התקיימה ישיבת מרכז קצרה (ודי יבשה), אחרי הפסקה ארוכה
למדי, כנראה בגלל הבחירות האחרונות.
נשמע דו"ח מפי המזכיר על העשה ממרכז למרכז, במיוחד על ההתקדמות
במגעים בין האיחוד לבין הקיבוץ המאוחד.
אשרנו, בלי הרבה דיבורים, את בצוע התקציב של שנת תשל"ו. הגרעון
הוא קטן יחסית, אך בגמרו כל הרזרבות של האיחוד, ובשנת תשל"ז יצטרכו
לפקח במיוחד על בצוע התקציב לפי האמצעים הקיימים.
הנושא המרכזי היה קליטה, גידול ובינוי חברתי של קיבוצים. שכבר
התחלנו בו בישיבת המרכז האחרונה לפני כ-3 חדשים.
יש משקים לא מעטים שלא גדלו כבר שנים רבות ואף יורדים במספר
חבריהם. צפוי להם עתיד קשה אם לא תעשה פעולה מאומצת בשנים הבאות.
לכן הוחלט על מספר צעדים לתקן את המצב הקיים: כל קיבוץ בעייתי יכין
תכנית גידול ל-5 שנים. הקיבוץ יקים צוות חברים מרכזיים שילווה את
הפעולה במשך חמשת השנים, בסיוע התנועה.
התכנית תכלול פעולות בתחום קליטה, קליטת בנים, ליווי קבוצות חיי-
נוכיות כגון אולפנים, חברות נוער, והכשרות תבועתיות. הקיבוץ יערך
בתחום הכלכלה, העבודה, השיכון והחינוך. האספה הכללית של כל קיבוץ
תצטרך לאשר את התכנית, והציבור הקיבוצי כולו יצטרך להזדהות עם התכנית
ולהיות מוכן לויתורים אישיים, למשל בתחום השיכון.
בתנועה יקום צוות פעולה מרכזי-בין-אגפי (קליטה, כוח אדם, חברה)
שיזום פעולות, אפילו במשקים שבעצמם עדין לא ערים לחומרת המצב. התנועה
תבחון את תכנית הגידול, ותעקוב אחרי ביצוע (בעזרת שני פעילים שנסיימו ר
רב בקליטה). התנועה גם תוכל להמליץ על עדיפויות בהקצאות שיכון
למשקים שתחום זה מהווה הגורם המעכב בהם.
לא היו הרבה ויכוחים, ואישור התכנית בא לתת אור ירוק לצוות
התבועתי שיזום את הפעולה.

שרה.

ישיבתו האחרונה של מרכז האיחוד, שהתקיימה בת"א ביום 10/3,
הצטיינה בחוסר משתתפים, למרות העובדה שעברו כשלושה חדשים מאז הש
הישיבה האחרונה. התחילו עם כ-20 נוכחים ובמשך כל זמן הישיבה לא עלה
מספר הנוכחים באולם עקב הכניסות והיציאות התמידיות, מעל לששים - זה
הזכיר קצת את ישיבות הכנסת.
בסדר היום היה דיווח על ביצוע תקציב תשל"ו, שבו הצליחו לאזן את

זה משמח אותי

לפני כשנתיים קבלתי בבית המשפט עובש (די חמור לדעתי) של קנס כספי ופסילת רשיון בהיגה לחודש ימים. אחרי פסק הדין נאלצתי לנסוע לחיפה למסור את הרשיון בבית המשפט ובתום החודש שוב לנסוע כדי לקבלו בחזרה. בשני המקרים לא קרה שום דבר - לא שאלות - לא חתימות יד, ושאלתי את עצמי למה בעצם אני חייב לקבל "עובש" בוסף בזה שאני צריך להוציא כסף וימי עבודה בבסיעות לחיפה - רק מתוך "ביש מזל" שאני גר בקבוץ בגליל ולא בעיר.

החלטתי להתלונן לפני נציב תלונות הציבור שקשור למשרד מבקר המדינה. ובכן כך עשיתי וכתבתי מכתב לבירור הנושאים הנ"ל. קבלתי הודעה מיד, שתלונתי התקבלה ושהענין במסר לטיפול. אני מוכרח להגיד שהתיאשתי וחשבתי לעצמי "עוד מחדל" - אך לפני זמן קצר קבלתי את המכתב המצורף:

נציבות תלונות הציבור

17. בפברואר 1977

אדון נכבד,

הנדון: תלונתך בענין אופן הפקדת רשיון בהיגה
בבית המשפט בעקבות פסק דין (פסילה)

הנבו להתנצל על האיחור שבמתן תשובתנו זאת אשר בנע מעומס העבודה הרב שבנציבות וכן מאופיה הכללי של הבעיה אשר התעוררה בתלונתך אשר הצריכה בבירורים מקיפים בנושא זה. מכל מקום, ברצוננו להודיעך כי תלונתך שבנדון העלתה כי בטופס הודעה על גזר דין שנשלח אליך לא צוינו הדרכים בהם יכול הנאשם להמציא רשיון הבהיגה. על מנת למנוע השבות הדבר הוחלט בהנהלת בתי המשפט לשבות טופס ההודעה על גזר הדין כאשר בו מצוין מפורשות כי: "עליך להמציא מיד את רשיון הבהיגה שלך למזכירות בית המשפט בהופעה אישית או באמצעות הדואר".

באשר לבעית החזרת רשיון הבהיגה בתום תקופת הפסילה הודיעונו כי מפאת אי הבהירות למשך הפסילה באשר מבין תקופת הפסילה הוא מיום ההפקדה (ולא מיום מתן פס"ד או היום שהודע עליו) מחייב הדבר, ברוב המקרים, ברור עם בעל הרשיון. יתרה מזו, אין מחזירים הרשיון אוטומאטית אלא בוחנים סיבות הפסילה ובהתאם לכך קובעים את תנאי ההחזר, שבבסיבות מסוימות אינן אוטומאטיות. מבחיבה אדמיניסטרטיבית מוצא רשיון זמני

(המשך: "זה משמח אותי")

המוצא ידבית ואילו הרשיון הקבוע מוצא ע"י מחשב ובשלח לאחר זמן
לבעל הרשיון. לגופה של התלוזה הרי שהחזרת רשיון (הזמני) יכול היה
להעשות גם בסביף משרד הרשוי בקרית שמונה, בסמוך למקום מגוריו. פרטים
ותנאי ההחזרה בתנאים היו לבירור במשרד זה.
משרדנו ימשיך לבדוק האפשרות לשינוי הצוהל בעבין החזרת הרשיון
בדואר עם תום תקופת הפסילה.

בכבוד רב,

(-)

א. זק, עו"ד

עוזר ראשי

למנהל נציבות תלוזות

הציבור.

והנה העתק מכתב התשובה שלי:

אדון בכבוד,

הגדרון: מכתבך מס. 504286 מיום 17.2.77

הבני רוצה להודות לך עבור מכתבך הב"ל. אמנם זה לקח זמן, אביו
מאוד מאושר מטיפולכם בתלוזה שהגשתי.
זה מוסיף הרבה מאוד לאזרח הפשוט לדעת שתלוזתו זוכה להתיחסות
ולטיפול - במקרה שלי גם לקבלת החלטות לשינוי.

חו חן!

בכבוד רב,

גרשון אפשטין.

חברת הילדים מודה לצוות המכנסה והמחסן

עבור הסרות המסור, המהיר, היעיל והנאמן -

לו זכו החבר'ה שחזרו ממחנה עבודה, כסברשותם רק

יום אחד בלבד לפני יציאתם לסיול השנתי.....

הם קיבלו את כל בגדיהם מכובסים ומגוהצים!

המון תודה!

ועדת הכנים

הצעה כוללת להסדר שהות במשק לתקופה מוגדרת
של בני משק המשתחררים מצה"ל, ומימון קבוצי
לחופשת הכנים המבקשים לצאת לחו"ל.

- (א) הקבוץ מכיר בחשיבות תקופת הופש לבנים לשם הכרת המציאות בארץ או בחו"ל לפני הכרעה סופית על הצטרפותם כחברי משק.
- (ב) יש חשיבות מכרעת לשהות במשק לתקופה סבירה (כשנה) לאחר העדרו של הבן משך 3-4^{1/2} שנים, לשם הכרות מחודשת עם הבית לפני צאתו לחופשה. זה יאפשר החלטה שקולה, המבוססת על בחינה והשוואה יסודית בין צורת החיים שלנו והחיים מחוץ למשק.
- (ג) יש לעודד את הבנים, המסוגלים לכך ומתבקשים, למסור תקופות נוספות כקצינים או בחפקידים אחרים שצה"ל זקוק להם ושמהייבים התנדבות וחתמה לתקופת שרות נוספת.
- (ד) יש לעשות את הכל כדי לתת אפשרויות שוות לכל הכנים והבנות גם יחד לנצל את תקופת החופשה מחוץ למשק לפי ראות עיניהם.

=====

בהתבסס על הנחיות יסוד, וכדי להגשים את היעדים שצויינו לעיל,
הוצע לאספה ההצעה הבאה:

1. כל בני המשק, עם גמר שירות הסדיר, ושלא שרתו תקופות נוספות מעל 3 שנים, יתחייבו להשאר בקבוץ שנה ולעמוד לרשות הצרכים של המשק. בני משק ששרתו תקופה נוספת של חצי שנה לפחות, יתחייבו להשאר במשק תקופה של ששה חודשים בלבד.
2. תעמוד לרשות כל בני המשק המשתחררים משרות סדיר, שלא שרתו תקופת קבע נוספת ושמתחייבים להשאר במשק לתקופה של שנה, הקצבה משלימה של כ-10,000 ל" (וזה בנוסף לכ-5,000 ל" מענק חופשה וכ-3,000 ל" תקציבים שנשמרו לתקופת שחרורם).
3. הקצבה משלימה זו היא למטרה הבלעדית של נסיעה לחו"ל כנסיעה לחו"ל בחישוב התור בעתיד.
4. עם הפעלת הצעה זו על ידי האספה, יבוטל התור הנפרד לנסיעה לחו"ל שנהוג עד כה, וזאת אחרי שהבנים שגמרו את שרותם בצה"ל ושרם נסעו ישלימו את נסיעותיהם.

נוכחים: נטע, קולין, יוסי כ', איבן, יענקל,
ברוך כ', איזי, איזק, זמי.

1. תוספת תקציב לאורחים עובדים (בהשתתפות דני פרידלנדר)
תקציב של אורח עובד היום הוא 160 ל"י. עקב העלת מחיר הסיגריות, הוחלט
להוציא את הקצבת הסיגריות מחוץ לסכום הנ"ל בתור תוספת.

2. הוצאות מיוחדות
אחרי עיון בדרישות להשקעות שלא נכללו בתקציב ההשקעות תשל"ז, הובאה
לדיון הצעה לקחת בחשבון את ההחלטות שכבר התקבלו מעבר למסגרת תקציב
ההשקעות השנה, כדלקמן:

הקצבה לנסיעות מיוחדות	-	80,000	ל"י
מכונית ליוסף חצור (לצרכי עבודה)	-	45,000	
אוטו לחולה	-	100,000	
מחסן הבגדים	-	70,000	
מטרת חברתיות - תוספת	-	70,000	

3. שפוצים בכיתת "עפרית"
הוחלט להתחיל בשפוצים בבנינים שישתמשו לכיתת "עפרית". היום גרים בהם
אורחים עובדים. הוקצב סכום של 50,000 ל"י עד סוף השנה, ויתר הכסף חייב
לבא מהקצבת השנה הבאה.

4. שפוצים באקונומיה
הוחלט לבצע שינויים באקונומיה בכדי לאפשר אחסון נאות יותר של המצרכים.
העבודה תבוצע על ידי צוות הבניה של המפעל (מקס ח' ואבי נ') והנגריה.
הוחלט להציב למטרה זו סכום של 10,000 ל"י.

5. מכירת קטפות
חברי ענף האבוקדו בקשו לערער על החלטת ועדת המשק למכור עוד שתי קטפות.
לעתה, עס. גיורל כמויות הפרי בענף, יש צורך להחזיק את כל הקטפות שברשותנו.
הוחלט להענות לפניה של חברי ענף האבוקדו ולא למכור את הקטפות.

6. מכונית לחולה (בהשתתפות בני פ' ורימונד ס')
חברי ענף החולה מבקשים להתליף את הפורד טרנזיט הקיים לאוטו מדגם
"וולקסווגן". עקב המחיר הגבוה של הוולקסווגן, החליטה ועדת המשק לאשר
לענף החולה החלפת הרכב הקיים בפורד טרנזיט חדש.

.....

בזה אני רוצה להודות לחברים שמסיימים את תפקידם בוועדת המשק על
עבודתם הנאמנה בוועדה, על תרומתם הרבה בנהול המשק והיחסים הטובים
ששררו בכל דיוני הועדה.

כמו כן, אני מאחל לחברי הועדה החדשים תקופת פעילות ברוכה.

105

128

18.3.77

P A R E N T S ' P A G E

Minutes from Mazkiruth meetings;

David Rifkind has asked to receive candidate status for a year.

Yony and Beverly Ben Haim have asked to come to the kibbutz in September. They wish to be accepted as candidates for a year.

Venessa has asked to be a full member of the kibbutz.

Alice Namali has asked for two months special leave in England.

Selma Davis has asked for a year's leave of absence to live and work in Tel-Aviv.

Shelly & Norbert have asked to extend the visit to the U.S.A., for which they are due this year, to half a year.

All these recommendations of the Mazkiruth, and will be brought to the Asepha for comment and decision. Because of the private nature of most requests for special journeys, a suggestion will be brought to the Asepha, to accord the Mazkiruth the right to decide in such matters.

Shlomoh & Leora Horowitz are leaving the kibbutz in order to join kibbutz Gezer.

Yisrael Hadar will be leaving next week for Hungary, to visit his father.

The future of Ulpanim was discussed. One of the suggestions is to postpone the Ulpan due to start in December, in order to relieve pressure on accommodation.

WHAT'S NEW?

Shoshana Sharki has stopped work in kitat Hermon in order to return to the clinic.

Yaffa Sharak will be working in "Hermon" till September.

We have at last found somebody to be responsible for the moadon. Fatya Whitham is taking on the job and we wish her every success.

The blood bank came this week and 59 people came to give blood. This is a not inconsiderable number, but the nurses expected more, especially as in order to benefit from the Blood Bank as a kibbutz we should donate 82 portions.

cont.

FROM THE CLOTHING DEPARTMENT.

Vereny's new visiting hours (ladies only) are; Friday 11-12.

We remind you to put your socks, hankerchiefs and underpants into net-bags.

Please examine the clothes you take from the shelves in order to make sure they belong to you.

Please settle all accounts before the end of the month..

Curtain wash

We no longer have a special day for washing curtains. Curtains brought to the laundry will be washed in turn.

From the Man-Power Committee;

Dina steel will relieve Yanita as local Physiotherapist for a number of months.

Maya Ben Chanoch will relieve Chana F. in th. Deuton till June.

Requests for long term studies;

Shosh Solomon -2 years in Safad Nursing school in order to receive her Nursing Certificate.

Meir Raines -3 years in Oranim, the subject of studies being Middle east History.

Yael Sprung -1 year in Oranim, Judaism.

Rachel Avidor -4 days a week for a year, in the subject of special Education. Rachel will continue to work in Ayelet Hashahar 2 days a week.

Pnina Golan is starting work in the Accounts Department of the Mifal.

Brian Kaplan will start work in the cotton branch.

Yoav Peck will be working 3 days a week as a special orker for the kibbutz movement.

Sarah Devolt will relieve Nurith Cohen when Nurith has her baby.

MAZAL TOV

21.3 Selma Davis

Gostie Rifkind

22.3 Rachel Ginat

Daniala Lopov

23.3 Mina Sela

24.3 Noam Swartz

25.3 Netta Elman

26.3 Rueven Mendjigorski

27.3 Rachel Avidor

Lior Shwartzman

Dotan Mayan

21.3 Debbie and Shmaul Hatzor.

25.3 Riva and Jack Ben Natan (30)

27.3 Ruthi and Gadi Amit

Shoshana and Lennv Yodakin.

The memorial meeting for Mrs Davis will take place next Friday, 25th. March, in the mo'adon at 4 p.m.

* & * & * & * & * & * & * & * & * & * & * & * & *

Film of the week: WILD PLANET (in French)

י. י. י. י.
פברואר 1977

אנא - שמיר תכנית
זאת בחדר !

תכנית לפיתוח המפעל

מבוא - ההצעה המובאת להלן מציגה אלטרנטיבה לכיוון בו התפתח המפעל ב-15 השנים האחרונות. תכנית זאת מתבססת על תפיסה יסודית הגורסת שמפעל המורכב מבית יציב גדול לפלדה, וממחלקת עיבוד שבבי בעלת מכונות ענק, אינו מתאים באופיו לאורח החיים הקיבוצי, וזאת משתי סיבות עקרוניות:

- א' - תהליך הייצור מלווה בעשן, חום, ריחות, לכלוך ורעש - והפתרונות לבעיות הזיהום והשחתת הסביבה או שאינם בנמצא כלל, או שהם מסובכים ויקרים מאד.
- ב' - מפעל כזה חייב להיות בעל מבנה וורטיקלי, כאשר בחתית הסולם עובדי היציקה והעיבוד, ומסביבם ועליהם המנהלים, המהנדסים ואנשי המכירות.

אנו "פותחים" בעיות אלה כרגע על ידי עבודה שכירה. אולם קיימת דרישה ברורה, מבפנים, לחזור להגשמת מעקרון הקיבוצי של עבודה עצמית. כמו כן אין בטחון שבעתיד יימצאו שכירים לעבודות בלתי נעימות אלה, ובנוסף על כך לחץ התנועה לחיסול העבודה השכירה גובר והולך.

התכנית מציגה אפשרות של שינוי יסודי בכיווני הפיתוח ובאופיו של המפעל, והפיכתו מעתיר עבודה לעתיר ידע, ומציבה את היעדים הבאים:

- (א) - חיסול העבודה השכירה
(ב) - הפסקת עתידם של העובדים השכירים הקבועים.
(ג) - מניעת נסיגה כלכלית בכל שלבי הביצוע.
(ד) - בנית המפעל בצורה שתענה על הצרכים הכלכליים, החברתיים והדמוגרפיים של המשק גם יחד.

כדי להתקדם לקראת היעדים האלה, יש להחליט על קווי הפעולה והשלבים, ולבצעם באופן עקבי.

התכנית:

התוכנית כוללת שלשה חלקים, שאפשר וצריך לבצעם במידה רבה של תאום ביניהם, ואין לחכות לסיום חלק כלשהו - כדי לעבור לחלק אחר. שלשת החלקים הם:

- 1' - פיתוח מואץ של אגף התמרון והפעלתו על ידי עבודה עצמית.
- 2' - הקמת מפעל פיסיוג'ים בחצור (או באיזור) וסגירת בית היציקה לנירוסטה, והפעלת כל יתר מחלקות המפעל על ידי עבודה עצמית.
- 3' - פיתוח מוצרים עצמיים וטכנולוגיות חדשות.

1 - פיתוח אגף התמרון: על חלק זה כבר הוועלט לפני כשנה וחצי, אולם הביצוע כושל. חלק זה של התכנית היה חייב להתבצע ב-4 כיוונים, הקשורים ומותנים זה בזה:

- (א) פיתוח טכנולוגי על ידי הכנסת והפעלת ציוד "סיפל", הקמת מעבדת משרד הבטחון, ורכישת אמצעי ייצור חדשים נוספים. כל זה מתבצע פחות או יותר, אך יש לזכור שהפיגור שלנו בשטח הטכנולוגי מגיע ל-10-15 שנים!
- (ב) הגדלת המכירות למשרד הבטחון ולתעשיית האווירית - ולמעשה הפיכת "הבונים" לספק העיקרי של מערכת הבטחון. גם כאן הפיגור הוא גדול מאד, בגלל חישובי כדאיות ומגבלות ביצוע שאפשרו הופעת מתחרים ישראליים וזרים. השוק הנוכחי הוא בהיקף של כ-15 מיליון ל"י, מהם אנו מבצעים כעת כ-20% בלבד.
- (ג) בנית צוות טכני-ניהולי של 6-7 חברים המוכנים ומסוגלים ללמוד את המקצוע ולקחת חלק באחריות הכוללת. בנוסף על גרעין זה, יש להבטיח כוח אדם לייצור השוטף וכמו-כן להשתתף בצורה פעילה בהפעלת "רויח".

(ד) הסכם ידע עם חברה בחו"ל, שתתן לנו מוניטין ו"גב" טכנולוגי חזק, וחקבל חברים להכשרה מקצועית. חוסר ידע כגון מקשה עלינו בביצוע הזמנות ויכולתנו העצמית מוגבלת מאד באשר להכשרת בעלי מקצוע במפעל.

כאמור יש לראות את ארבעת הכוונים האלה כמקשה אחת.

2 - הקמת מפעל פיטינגים באיזור, סגירת בית היציקה לנירוסטה וחיסול העבודה השכירה:

זהו השלב המכריע בכל התכנית, בו תיווצר האפשרות המעשית לפתור את בעית העבודה השכירה ב"הבונים" - מבלי להפקיר את העובדים, שאיפשרו את ביסוסנו הכלכלי. שלבי הביצוע של פרויקט זה יהיו כדלקמן:

א' - מציאת שותף (ב-49%, 50 או 51%) והקמת מפעל לפיטינגים (כולל בית יציקה) מנירוסטה באיזור הקרוב. לדעתי, הידע, המוניטין, השוק והציוד שבידינו מהווים אובייקט כדאי מאד עבור גוף כלכלי כגון אורדן, כור או משקיע פרטי או ציבורי, ויש סיכוי טוב להפוך תכנית כזאת לעסקה רווחית - ויחד עם זאת למנוף העיקרי לפתרון בעית העבודה השכירה. (להערכתו שוויו של חצי מפעל כזה הוא כ-10-15 מיליון ל"י).

ב' - הפרשת כוח אדם רציני להקמתו, ניהולו והפעלתו של המפעל החדש, לתקופה מוגדרת מראש (5-7 שנים), על פי תכנית מוסכמת, שלפיה יקטן חלקנו באופן הדרגתי, עד ליציאתנו מהשותפות. אפשר לחשוב על העברה הדרגתית של המניות שלנו לעובדים השכירים שיעברו מ"הבונים" למפעל הפיטינגים, ועל ידי כך ייהפכו לבעלי מניות במפעל זה. כל הצעה כזאת תזכה ליחס אוהד ולשיתוף פעולה מצד העובדים ולסיוע מצד כל המוסדות הנוגעים בדבר.

ג' - באופן מקביל, הפעלה הדרגתית של בית יציקה ומהלקת העיבוד השבבי המוקטנים על ידי עבודה עצמית (תוך כדי אפשרות של הישארות 10-15 עובדים שכירים במשך תקופה ארוכה מאד, ואולי אף לצמיתות). עם הפעלת בית היציקה המשותף, יסופקו ל"הבונים" כל חלקי הנירוסטה והברונזה על ידי המפעל המשותף. כמו-כן אפשרי שיתוף פעולה בכל השטחים, ביצוע עבודות שונות בקבלנות משנה וכו'.

3 - המשך הפיתוח - בשנים הבאות, ועם שינוי אופיו והרכבו של המפעל, יהיה הדגש על פיתוח מוצרים עצמיים בשטח הברזים, ציוד להובלת דלק, השקיה, הפעלות שונות לברזים ולמערכות השקיה (הידראוליות, חשמליות, אלקטרוניות ואלחוטיות), וכמו-כן ציוד בטחוני ותעופתי. שיטות הייצור תהיינה מודרניות, ותינתן חשומת לב מיוחדת לפיתוח תמידי של ידע ולהכשרה מקצועית של כלל העובדים, בייחוד של בני המשק, על ידי קביעת מסגרות ומסלולי לימוד קבועים ומוגדרים - וחיכוך הדור הצעיר לקראת השתלבות מקצועית במפעל.

תחזית כלכלית - במושגים כלליים ביותר, אפשר להעריך את הכנסות המפעל בעוד כ-7-8 שנים לכ-50-60 מיליון ל"י (כ-30-35 מיליון מברזים וכ-20-25 מיליון ל"י מרזים + יציקות חמרן).

כדי לבצע את התכנית, דרושה השקעה כוללת של כ-40 מיליון ל"י שמחציתה השקעה בידע ובהכשרה מקצועית, וכמחציתה השנייה באמצעי ייצור חדשים, שיפוצי מבנים וכו'.. ההשקעה תבוצע במשך אותה תקופה וללא גבולות. מקורות הממון יהיו:

כ-10 מיליון ממכירת חלקנו במפעל פיטינגים

כ-15 מיליון מימון קרנות לחיסול עבודה שכירה

כ-15 מיליון תקציבי פיתוח והלוואות

מבנה - כאמור יוקדשו משאבים גדולים מאד בידע ובהכשרה מקצועית. מצבת כוח אדם של המפעל תהיה מורכבת מכ-12 מהנדסים, כ-12 טכנאים ושרטטים, כ-60 עובדי ייצור מקצועיים

וכ-40 עובדי מינהל ומכירות - בסה"כ כ-120 עובדים. המפעל יהיה בנוי מכ-15 מחלקות עצמאיות מאד (בניגוד למפעל הצנטרליסטי שהיה בעבר, ול-2 אגפים שאנו מנסים לבנות כעת).

יחד עם השינוי באופי ובמבנה, יש צורך גם בשינוי פיזי ניכר, בעיקר בשיפוץ מבנים, גינות, זיפות וכו'....

יצחק גולן

הערות ומחשבות נוספות

א' - פיתוח אגף החמון: תכנית הפיתוח המתבצעת כעת, בעיקר בעזרת ציוד "סיפל", רחוקה מלהספיק כדי להפוך אותנו למפעל מתקדם, וכדי לענות על דרישות השוק. היא רק צעד ראשון, מינימלי והכרחי. להלן, מספר נושאים ופיתוחים שונים שנצטרך לשקול את הכנסתם אצלנו כבר בעתיד הקרוב:

- הרחבת הייצור ב- No-Bake הכנסת מכונות נוספות, שימוש בחומרים שונים
- התאמת כל המודלים לשיטה זו.

- חידוש חול No-Bake ("רקלמציה")

- התכה ושמלית, גם ליציקת חול וגם לקוקילות.

- שיטת דגזינג ע"י גז אינרטי (אולי אוטומטית)

- שיטות לכדיקת מבנה החומר (ג'ורג' גרדנר)

- יציקת קוקילה בלחץ נמוך (אולי גם יציקת חול בלחץ נמוך) (ג'ורג' גרדנר)

- פירוק אוטומטי של תבניות וגרעינים.

- שיטות הזנה משופרות, ובעיקר הכנסת אלמנטים מגבס (ג'ורג' גרדנר)

- דפיסה בגבס (ג'ורג' גרדנר)

- נחכים חדשים: EO 1 (או דומה) Tenzalloy, Almag, מגנזיום, טיטניום.

כל הנושאים האלה דורשים ידע שאין להשיג בארץ, ומכאן הצורך הגדול והדחוף במקור ידע רציני.

ב' - זקמת מפעל פיטינגים: יש לבדוק היטב, ומחוץ גישה חיובית, את האפשרות שהמפעל החדש יכלול גם קווי ייצור נוספים, ובעיקר קווי ייצור לפיטינגים מרוחקים. ידוע לנו שזו השלמה נכונה לקווי הפיטינגים היצוקים שלנו, ושיש אפשרות לקבל ידע ומימון. מכל מקום יש לראות בהצעה להקים מפעל חדש לפיטינגים באזור פרויקט רציני מבחינה כלכלית וטכנולוגית - ולא רק אמצעי לפתור את בעית העבודה השכירה.

ג' - מבנה המפעל בעתיד: אם כי התכנית מציעה שינוי מבנה מסיבות עקרוניות, אין ספק ששינויי מבנה דרושים גם למטרות מעשיות ביותר. המפעל זקוק מזה שנים רבות למספר מחלקות ופונקציות שאינן קיימות או שאינן עונות על הצרכים.

- תכנון, הנדסה ופיתוח: (כולל פיתוח מוצרים וטכנולוגיות) - דרוש לנו מוסד עם 6-8 מהנדסים ומספר דומה של טכנאים ושרטטים. חלק מכוה אדם זה חייב להיות מועסק תמיד על פרויקטים חדשים, ולרשותם צריכים לעמוד אמצעים לנסוי מוצרים, שיטות ותהליכים, מבדקות וכו'.

- חינוך למקצוע: אם המפעל חייב להיות מקור הפרנסה העיקרי שלנו, עלינו לדאוג לעתודה מקצועית, וההכוונה חייבת להתחיל מהגילים הצעירים ביותר ולהימשך דרך מסלולים קבועים של הכנת בעלי מקצוע: בית ספר מקצועי (במפעל עצמו ומחוצה לו), שוליות, לימודים פורמליים, הכשרה בחו"ל. כל הנושא דורש ריכוז וטיפול מתמשך.

- מודלים, חדר כלים וכו': יש צורך לפתח מחלקה גדולה עם 15-20 בעלי מקצוע מעולים, מחלקה כזאת יכולה לכלול בחוכה גם את "יוניקסט", והיא יכולה להיות למעשה מפעל עצמאי מבחינה ארגונית וכלכלית, כולל לקוחות מבחוץ, ולהגדיל על ידי כך את היקף המכירות.

- מעבדות: גם את המעבדות אפשר לבנות כמפעל עצמאי לגמרי.

ד' - עם שינוי המבנה הכללי, יהיה צורך ליישם באופן מעשי את עקרונות הרוטציה בחפקידים וחלוקת האחריות בין החברים.